

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.032/2025/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Truczán Annamária (cím) ügyvéd által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Pásztor Zsófia Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Pásztor Zsófia ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.20.181/2024/29. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 127 000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy legkésőbb ezen ítélet meghozatalától számított 60. (hatvanadik) napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 160 000 (százhatvanezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket, amelynek során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felek unokatestvérek. A felperes édesapja, néhai 'néhai neve' (a továbbiakban: a néhai) és az alperes néhai édesapja testvérek voltak. A felperes 1979-ben született, aki a szülei 1980-ban történt válását követően az édesanyjával élt 'város'1, míg a néhai 'város'2. A felperes 1991-ben – 12 évesen – találkozott utoljára a néhaival, majd 2018-ig nem volt vele kapcsolata.

[2] A néhai ebben az időszakban már az alperes édesapjával lakott a 'ingatlan címe' szám alatti ingatlanban, amely $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$ arányban állt a tulajdonukban (a továbbiakban: az ingatlan). Miután az alperes édesapja elhunyt 2020. április 13-án, a jövedelemmel nem rendelkező és ellátatlan néhairól az alperes gondoskodott: bár 'város'1 dolgozott, hétvégenként hazalátogatott, az ingatlant kitakarította, bevásárolt, főzött a néhaira, segítette az ügyintézésben.

[3] A felperes 39 évesen – 2018-ban – levélben vette fel a kapcsolatot a néhaival. Két levelet küldött neki a kapcsolatukat felelevenítendő. Ezekben utalt arra is, hogy évek óta nem beszéltek egymással, róla a gyermekkor óta semmit sem tud, évekkal ezelőtt pedig küldött egy mobiltelefont a néhainak. A felperes és a néhai ezt követően néhány alkalommal beszéltek egymással telefonon, de személyesen nem találkoztak.

[4] A néhai mint ajándékozó 2020. május 9-én az alperesnek ajándékozta az ingatlanban lévő $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét. Az ajándékozási szerződés szerint ennek az volt az oka, hogy a néhai ezzel kíván köszönetet mondani az alperes által az elmúlt években nyújtott tartásért és segítségért, másrészt a jövőben is tőle várta az egészségügyi és a mindennapi életben szükséges segítséget, a vele kapcsolatos anyagi kötelezettségek teljesítését.

[5] A néhai 2021. április 1-jétől kórházi kezelés alatt állt 'város'2 és 'város'3, majd 2021. június 24-én a 'város'3 Kórházban elhalálozott. Hamvasztást követő urnás temetéséről,

a nagyszülői sírban történő elhelyezéséről az alperes gondoskodott, teljes egészében finanszírozva azt.

[6] A felek nem tartottak kapcsolatot a néhai életében, az alperes nem értesítette a felperest a néhai kórházi ellátásáról, elhalálozásáról, a temetésének helyéről és időpontjáról. A felperes 2021 júniusában kutatta fel a néhai háziorvosát, és tőle szerzett tudomást a néhai haláláról és az alperes elérhetőségéről. A felperes ezt követően szerzett tudomást a néhai sírhelyéről, amelyet az elmúlt 3 évben az alperessel szemben indult eljárások során keresett fel a tárgyalásokon történő megjelenésekor.

[7] A felek között – ugyanilyen perfelállással – a Miskolci Járásbíróság előtt P.22.349/2021. számon polgári peres eljárás (a továbbiakban: előzményi per) volt folyamatban kötelesrész kiadása iránt, amely a felek 2022. szeptember 20-án megkötött egyezségének jóváhagyásával fejeződött be (az alperes 750 000 Ft kötelesrész megfizetésére vállalt kötelezettséget, továbbá megállapodtak abban, hogy a néhai személyével, tartásával, eltemetetésével, a néhai utáni kötelesrészrel összefüggő igényük nincs egymással szemben, a felperes emellett visszavonja az alperessel szemben előterjesztett magánvádat, és az annak tárgyát képező levéltitok megsértésével összefüggésben polgári jogi igényt nem érvényesít).

[8] A felperes a pontosított kereseti kérelmében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a családi élethez fűződő jogát azzal, hogy nem értesítette a néhai gyógyintézeti kezeléséről és haláláról, és annak a megállapítását is, hogy az alperes megsértette a kegyeleti jogát azzal, hogy nem értesítette a néhai haláláról, a temetés helyéről és időpontjáról, és maga gondoskodott a temetésről. Mindkét személyiségi jogának megsértése miatt 1 000 000 – 1 000 000 forint sérelemdíj és annak kamatai megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az alperes jogsértése különös súllyal bír a néhaival fennállt sajátos kapcsolata miatt, mert ezzel megfosztotta attól, hogy életében és halálában az utolsó útjára elkísérhesse őt, és a néhai szándékai szerint kerülhessen sor a temetésre.

[9] Az alperes az ellenkérelmében elsődlegesen kérte az eljárás megszüntetését (az előzményi perben kötött egyezség hatálya miatt), másodlagosan a kereset elutasítását. Hivatkozása szerint a felperes és a néhai formális kapcsolatában a felperest nem érte jogsérelem, illetőleg a néhai szándékának megfelelően nem értesítette a felperest a kórházi kezelésről.

[10] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes kegyeleti jogát azzal, hogy nem tájékoztatta őt a néhai 2021. június 24-én bekövetkezett haláláról, valamint temetésének helyéről és időpontjáról. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 251 825 forint perköltséget, az állami adóhatóságnak pedig 120 000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

[11] Az ítélet indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1), 2:50. § (1), 2:51. § (1) és 2:54. § (1) bekezdéseit, majd – előrebocsájtván, hogy az eljárás megszüntetésének nem volt helye – leszögezte, hogy a bírói gyakorlat értelmében a kegyeleti, nem pedig a családi élethez való jog körébe tartozik a hozzátartozó értesítése a halál bekövetkezéséről, a temetés helyéről és annak időpontjáról. Rögzítve továbbá, hogy alapvetően a felperes bizonyítási érdekébe tartozott az alperesi jogsértések és azok hatásának bizonyítása, különös jelentőséget tulajdonított az előzményi perben becsatolt azon felperesi leveleknek, amelyek jelentősen gyengítették a felperes és az általa meghallgatni kért tanúk nyilatkozatait.

[12] E levelek bizonyítékként való felhasználása a felperes hozzájárulása ellenére is megfelelt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 269. § (4) bekezdésében rögzítetteknek, és amelyek teljes mértékben cáfolták a felperes

(gyermekkora óta) a néhaival fennálló szoros „távkapcsolatára” tett állításait. A felperes élettársa, tanú1 tanúvallomása szerint a felperes őrzi a néhaival váltott levelezést, ezért nem volt elzárva attól, hogy – cáfolva e leveleket – alátámassza a néhaival fennállt szoros kapcsolatát. E levelek ugyanakkor teljes egészében cáfolták tanú1, valamint a felperes édesanyja, tanú2 tanúvallomását is, akik a felperessel egyezően nyilatkoztak e kapcsolat jellegéről, rendszerességéről és bensőségességéről. E levelek tartalma alapján ugyanis kétséget kizáróan megállapítható, hogy 2018-ig semmilyen kapcsolat nem volt a felperes és a néhai között, majd ezt követően is csak – az alperes által is elismerten – alkalmasszerűen beszéltek egymással telefonon.

[13] Bár a hozzátartozói viszony a tanúk elfogultságát önmagában nem eredményezi, hozzátartozó tanúk vallomására akkor alapozható tényállás, ha a vallomások következtetések, egymással, a bizonyító fél nyilatkozatával és az eset körülményeivel összhangban állnak (BDT2010. 2265.). E tanúk elfogultsága és szavahihetősége körében pedig az volt megállapítható, hogy több esetben kérdés nélkül részletesen nyilatkoztak olyan körülményekre – a levelekben hivatkozott életbiztosítás, ajándékozási szerződés, unoka, temetés kérdése –, amelyeket az alperes az ellenkérelmében vitatott, és amelyekből arra lehet következtetni, hogy a felperes tételesen felkészítette őket a tanúvallomásra. Emellett tanú2 elfogultságára lehetett következtetni abból is, hogy az alperesre a történetek miatt kifejezetten neheztel. tanú1 pedig egyes lényeges kérdésekre nem válaszolt, illetve nem emlékezett annak ellenére, hogy egyéb – a felperes által is kiemelt – körülményről (néhai temetéssel kapcsolatos szándéka, unoka kérdése) még a felperesnél is részletesebben számolt be. tanú2 ráadásul a felperestől hallotta az általa elmondottakat, azaz vallomása közvetett bizonyítékkal szolgált. A jogsértés felperes egészségére gyakorolt hatása körében tett előadása pedig életszerűtlen volt, minthogy több szempontból ellentmondásos vallomása szerint – bár egy városban laknak – több éve nem találkozott a felperessel. Ehhez képest a felperes sem a keresetlevélben, sem az első perfelvételi tárgyaláson tett személyes nyilatkozatában nem taglalta az egészségügyi problémáit, hanem arról csak egy túlnyomórészt hatálytalan beadványban nyilatkozott, míg e tanúk kérdés nélkül is ecsetelték azt, jóllehet ennek nem volt jelentősége, mert a felperes arra nem hivatkozott a nem vagyoni hátrányai körében.

[14] Az elsőfokú bíróság ezért azt állapította meg, hogy a felperes a néhaival nem ápolt szoros kapcsolatot, sőt személyesen 1991. óta nem találkoztak, amelyet tanú3 tanú is alátámasztott. Az alperes ezzel szemben nem tudta bizonyítani, hogy a néhai akaratának megfelelően nem értesítette a felperest a kórházba kerülésről, azonban ehhez képest lényegesebb körülményként a felperes sem tudta bizonyítani, hogy olyan kapcsolatban állt a néhaival, amely alapján a családi élethez való joga sérült azért, mert nem szerzett tudomást a néhai kórházba kerüléséről, és ezzel az alperes megfosztotta őt a néhaival való találkozástól, a kapcsolattartástól. Nem életszerűtlen ugyanis, hogy az alperes, aki tudott arról, hogy a felperes és a néhai évtizedek óta nem találkoztak, hanem csupán alkalmasszerűen beszéltek telefonon, és a felperes ismerve a néhai szociális körülményeit, egészségi állapotát, nem látogatta meg az elmúlt évek során egyszer sem, nem tartotta szükségesnek a felperes értesítését a kórházi kezeléssel. Mindezek alapján szorosabb értelmében vett szülő-gyermek kapcsolattartás nem volt a felperes és a néhai között, ezért az alperes mulasztásával nem sérült a felperes családi élethez való joga.

[15] Mivel azonban az alperes nyilatkozata szerint sem volt olyan kérése a néhainak, hogy ne értesítse a felperest az esetleges elhalálozásáról, a temetés helyéről és idejéről, az alperes megsértette a felperes kegyeleti jogát, amelynek részeként értékelte a felperes és a néhai közötti szórványos kapcsolatot. Utalt arra is, hogy tanú3 vallomása nem tért ki erre, ezért az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a néhai kívánsága volt a hamvasztásos temetés, azonban a felperes sem tudta alátámasztani, hogy a néhai koporsós

temetést akart, mert azt csak az élettársa erősítette meg (akinek a szavahihetőségéhez kétség fér). Az ajándékozási szerződés erre nem terjedt ki, azonban nem lehet sérelmes a felperes számára, hogy az alperes gondoskodott a néhai temetéséről, amely pedig az alperes viszonylatában nem volt felróható, mert ahogyan az ajándékozási szerződés is megerősíti, az elmúlt évtizedben az alperes gondoskodott a néhairól, és a temetés intézése, a költségek viselése sem volt mástól várható. Az alperes ezért nem sértette meg a felperes kegyeleti jogát azzal, hogy ő maga gondoskodott a néhai eltemettetéséről és a temetés módját is ő választotta meg.

[16] Nem vitásan a felperes számára lelkiileg nehézséget okozhat feldolgozni, hogy hosszú időn keresztül, utóbb véglegesen elmaradt a néhaival való találkozása, azonban az általános élethapasztalat, a kultúránkban elfogadott szülő-gyermek kapcsolat nem a felperes hivatkozása szerinti kapcsolattartást tekinti általánosnak függetlenül attól, hogy a felperesi tanúk a kapcsolattartás e módját teljesen természetesnek vélik. A Covid-járvány, a 'város'1-'város'2 távolság, az éveken át fennálló szorult anyagi helyzetre vonatkozó hivatkozások összességében nem mentesítik, a találkozás megkísérlésének elmaradása kizárólag a felperesnek róható fel. A kapcsolattartás hiányában a felperes nem is várhatta el az alperestől, hogy őt a néhai kórházba kerüléséről tájékoztassa. Ezen túlmenően a felperes nem háríthatja át a kapcsolatfelvétel elmaradásából fennálló sérelmeit az alperesre. A felperes kizárólag saját magát okolhatja, hogy nem látogatta meg a néhait – tiltakozása ellenére sem –, személyesen nem tartották a kapcsolatot, még éves szinten sem, és ebből eredően az, hogy életében nem láthatta a néhait, nem tudta őt utoljára megölelni és nem beszélhetett vele személyesen, csupán a saját magatartására és mulasztására vezethető vissza.

[17] Megjegyezte továbbá, hogy a felek – különösen a felperes – a néhai tartásával, ellátásával kapcsolatos fejtegetései közömbösek voltak, és indokát adta annak is, hogy miért utasította el a felperes további bizonyítási indítványait.

[18] A sérelemdíjra való jogosultság körében idézte a Ptk. 2:52. § (1), (2) és (3) bekezdéseit, a bírói gyakorlat alapján pedig kifejtette, hogy a személyiségi jogi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése (BH2016. 241), a sérelemdíj iránti igény bagatell nem vagyoni hátrány esetén pedig akkor is alaptalan, ha a személyiségi jogsértés objektív ténye egyébként megállapítható (BDT2017. 3657), illetőleg a személyiségi jogsértés ténye önmagában nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát, nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj feltétele, míg ettől függetlenül a személyiségi jogsértés ténye alapján már önmagában érvényesíthető a személyiségi jogsértés objektív jogkövetkezménye. A sérelemdíj körében értékelendő szempontok körében osztotta azt az alperesi hivatkozást, hogy a felperes lényegében nem nyilatkozott arról, hogy konkrétan milyen hátrányt szenvedett el. Azt értékelhette csak, hogy a felperes rosszul alszik, ideges a történetek óta. E panaszok azonban – ahogy az élettársának a vallomása is kitért rá – azon is alapulhatnak, hogy a felperes magát is okolja, amiért elmulasztotta a néhaival való személyes találkozást. Ezért – a szoros kapcsolat hiányában – bár sérelmes lehet a számára, hogy az elmúlt 30 évben nem tartotta a kapcsolatot a néhaival, ha ebből lelkiismeret-furdalása, sérelme áll elő, az túlnyomórészt a saját magatartására, nem pedig az alperesre vezethető vissza. A felperes ezért (az egyetlen jogsértés körében) nem bizonyított a sérelemdíjat indokló nem vagyoni hátrányt, ezért ezt a kereseti kérelmet is elutasította.

[19] Az elsőfokú perköltség viseléséről a felek részleges pernyertessége és a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett. A kialakult bírói gyakorlat értelmében pedig az eljárási illetéket a sérelemdíjösszege alapján szükséges számítani, amely a személyiségi jog megsértése objektív szankciójának alkalmazására irányuló kereseti kérelem illetékét is

magában foglalta, ezért a sérelemdíj alapján számított teljes eljárási illeték a felperes terhén marad.

[20] A felperes a fellebbezésben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a keresetének megfelelő megváltoztatását.

[21] A családi élethez való és a kegyeleti jog sérelme körében arra hivatkozott, hogy a kegyeleti joga sérelmének analógiájára a családi élethez való jogának megsértését is meg kellett volna állapítani, hiszen ugyanúgy a néhaihoz fűződő kapcsolatát vizsgálták, önmagában a kapcsolat sajátos jellege pedig nem teszi alaptalanná a családi élethez való jogának sérelmét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem sértette meg a kegyeleti jogát azzal, hogy ő maga gondoskodott a néhai eltemettetéséről, és a temetés módját is ő választotta meg, figyelemmel arra, hogy az elmúlt évtizedben ő maga gondoskodott a néhairól, illetve figyelemmel a néhai és a felperes kapcsolatának jellegére. Az elsőfokú bíróság tehát annak ellenére indokolta e döntését azzal, hogy az alperes gondoskodott a néhairól, hogy azt is megállapította, hogy az alperesi gondoskodás mikéntje a jelen perben nem releváns. Nem helytálló az az érvelés sem, hogy a néhaival fennállt kapcsolatának jellege miatt lenne elfogadható, hogy megfosztották az édesapja eltemettetésétől. E vonatkozásban előadta, hogy elsőfokú ítélet kultúránkban elfogadott szokásokra való hivatkozása alaptalan, mert az ügyeket mindig egyedileg kell elbírálni. A perben pedig feltárták, hogy a felperes az őt felnevelő édesanyjával sem tartja személyesen a kapcsolatot, csak nagyon ritkán, amelynek ellenére a kapcsolatuk szeretetteljes, minden lényeges körülményt tudnak egymásról, mert Skype útján rendszeresen kommunikálnak. Szintén alaptalan, hogy a kapcsolattartás hiányában nem is várhatta el az alperestől, hogy őt a néhai kórházba kerüléséről tájékoztassa, és hogy magát okolhatja, mert nem látogatta meg a néhait. Az elsőfokú bíróság ugyanis maga állapította meg, hogy 2018-ban a kapcsolatfelvétel céljából, édesapja megismerésének szándékával írt a néhainak, majd ezt követően beszéltek telefonon. Bár ezt továbbra is vitatja, hiszen folyamatos volt a néhaival való kapcsolata, amennyiben ez valós lenne, akkor miért is egy gyermeknek lenne felróható, hogy az édesapja a gyermekkorától nem tartott kapcsolatot vele, hiszen ez az általa továbbra is vitatott tény (hogy csak 2018. óta álltak kapcsolatban) is azt igazolja, hogy mindent megtett a kapcsolattartás érdekében.

[22] Az előzményi perben becsatolt levelek relevanciája körében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a 23. sorszámú jegyzőkönyvben arról tájékoztatta a feleket, hogy az előzményi per iratait csatolták, amelyet azonban nem küldtek meg a részére, ezért nem ismert előtte azok tartalma, hiszen azt sem az alperes beadványai nem tartalmazzák, de az elsőfokú bíróság sem ismertette a tárgyaláson. Így az alperes nem jelölte meg pontosan, hogy mely tény bizonyítása miatt hivatkozott az előzményi per iratanyagára. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy ha valós is lenne, hogy 2018-ban írt a kapcsolatfelvétel céljából, ebből nyilvánvalóan nem az következik, hogy a felperesnek nem sérülhetett a családi élethez fűződő joga. Ebből egyértelmű következtetés ugyanis arra vonható le, hogy azért sérült a családi élethez fűződő joga, mert mindent megtett, hogy fennmaradjon a kapcsolata a néhaival, és hogy minden vele kapcsolatos lényeges körülményről tudjon, azonban az alperes a mulasztásával megfosztotta, hogy utoljára beszélhessen vele és elkísérje az utolsó útjára.

[23] A felperesi tanúkat pedig nem készítette fel a tárgyalásra, hiszen csak mint közeli hozzátartozóival kommunikált velük a perről, amely következik zaklatottságából is, ami a sérelme miatt tombol benne. Ha ez igaz lenne, úgy maga is „felkészülten” érkezett volna a tárgyalásra, azonban egyértelműnek kellett lennie, az érzelmei vezérelték, és nem betanulta az előadását. Az is érthető, hogy az édesanyja neheztel az alperesre, de ettől még nem elfogult, hiszen ha nem volt szoros apa-fiú kapcsolat a néhai és közöttük, akkor nem lenne miért haragudni sem az alperesre. Annak is oka volt, hogy az élettársa néhány kérdésre nem

nyilatkozott, más körülményről pedig a felperesnél is részletesebben számolt be, mert jelen volt a felperes és a néhai közötti telefonbeszélgetéseknél, ezért teljesen életszerű, hogy bizonyos körülményekre ő akár jobban is emlékezhet, és sajnos fordítva is előfordulhat. Az elsőfokú bíróság által kiemelt két kérdéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a temetés módjáról a tanú előadta, hogy ez a téma a tanú szüleinek halálával kapcsolatban merült fel a néhaival, ezért személyesen is érintette, az pedig, hogy a tanú emlékszik arra, hogy felmerült az unoka kérdése, szintén életszerű, hiszen a tanú vágyik arra, hogy anyja legyen. Az édesanyjának a vallomása sem életszerűtlen az ítéletben kifejtett okokból, mert közömbös, hogy az elsőfokú bírót mit gondol, mi az elfogadott a mi kultúránkban a szülő-gyermek kapcsolatban, hiszen felperesként előadta, hogy a családjukban ez az elfogadott. E perben annak volt relevanciája, hogy a tanú bírt-e tudomással a kapcsolattartás jellemzőiről, és a felperest ért sérelmekről, amelyről személyes találkozások hiányában is lehet ismerete.

[24] Az egészségének sérelme körében visszautalt az elsőfokú ítélet kereset tartalmával összefüggő, helytálló megállapítására. A személyiségére, életvitelére gyakorolt negatív hatás körében azt hangsúlyozta, hogy a sérelemdíj megállapításához nem köteles a hátrány bizonyítására, erre nem is hívták fel, mindazonáltal köztudomású tény, ha egy gyermeket nem értesítenek az apja fekvőbeteg-gyógyintézeti kezeléséről, sérül a családi élethez fűződő joga, hiszen ezzel megfosztják attól, hogy utoljára hallhassa az édesapja hangját, hogy méltó módon elbúcsúzhasson tőle, amelynek a felperes és a néhai közötti kapcsolat sajátos jellege miatt éppen, hogy kiemelt jelentősége lett volna mindkettejük számára. Azzal pedig, hogy egy gyermeket nem értesítenek az édesapja haláláról, temetésének helyéről és idejéről, illetve nem teszik számára lehetővé, hogy ő gondoskodhasson a temetéséről, sérült a kegyeleti joga, hiszen nem kísérhette el az utol-só útjára, nem adhatta meg neki az akaratának megfelelő végtisztességet (koporsós temetés).

[25] Anyagi „vagy” eljárásjogi jogszabálysértésként idézte a Pp. 3., 6. §-ait, 237. § (1) – (4), 279. § (1), valamint 346. § (5) bekezdéseit, a Ptk.: 2:42. § (1) és (3), 2:50. § (1) bekezdéseit, 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, 2:52. § (1) – (3) bekezdéseit. Ezek alapján pedig az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte annak a feltárását, hogy az alperes eleget tett-e az ajándékozási szerződés-ben vállalt kötelezettségének, a Pp. 279. § (1) bekezdését megsértve nem tulajdonított jelentőséget a felperes családjában szokásos kapcsolattartásnak, a Pp. 3. és 6. §-ban foglaltakat megsértve nem küldte meg az előzményi per figyelembe vett iratanyagát, alaptalanul mellőzte a felperesi tanúk vallomásának figyelembevételét, továbbá anyagi pervezetésre lett volna szükség, ha az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az előadása kiegészítésre szorul a nem vagyoni sérelmek körében, amelyeket ugyanakkor nem is kellett bizonyítania.

[26] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Az elsőfokú ítélet indokai mellett utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett az anyagi pervezetési kötelezettségének, ő maga pedig tételesen megjelölte, hogy az előzményi per (amelynek irataival a felperes nyilvánvalóan tisztában van) mely iratainak figyelembevételét kéri, amelyekre a felperes nyilatkozhatott volna. Fenntartotta, hogy a felperes nem szenvedett nem vagyoni sérelmet még az egyetlen megállapított jogsértés vonatkozásában sem.

[27] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében – az ügy érdemét érintve – fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat.

[28] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján, és azt megalapozatlannak találta.

[29] Az elsőfokú bíróság feltárta az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást, és – a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között – helytállóan következtetett arra, hogy a kereset nagyobb részt megalapozatlan. Döntésének indokaival (a felülbírálati jogkör

korlátai mellett) az ítéltábla lényegében egyetértett, ezért csak a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza és pontosítja az alábbiakat.

[30] Az elsődleges fellebbezési kérelemben foglaltaktól eltérően nem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének, és ilyen okot a fellebbezésben megjelöltek kívül az ítéltábla sem észlelt.

[31] A felperes alaptalanul hivatkozott eljárási szabálysértésre az előzményi per iratainak felhasználása körében. A megsértett jogszabályhelyként megjelölt Pp. 3. és 6. §-ai (perkoncentráció elve és bíróság közrehatási tevékenysége) mint alapelvek konkrét eljárási szabályként az iratbeszerzésre vonatkozó rendelkezésekben jelentkeznek. A Pp. 322. § (4) bekezdése értelmében pedig a bíróság az iratok beérkezéséről a feleket tájékoztatja. A felperes (aki az előzményi per felperese is volt, és akinek az érintett iratokat az előzményi perben megküldték) ezért alaptalanul hiányolta az iratok megküldését; ellenkezőleg: a jogi képviselővel eljáró felperes nem élt a Pp. 162. § (1) bekezdésében biztosított jogával, ha nem tekintette meg az előzményi per iratait. Ezen iratok továbbá 11. sorszámmal érkeztek be az elsőfokú bírósághoz, amely az első perfelvételi tárgyaláson a 17. sorszámmal bezárólag (azaz az előzményi per irataira is kiterjedően) tájékoztatta a feleket e tárgyalásig keletkezett iratokról (18. sorszámu jegyzőkönyv 1. oldal). Azt követően pedig, hogy az alperes képviselője e tárgyaláson vállalta a vonatkozó iratok pontosítását (18. sorszámu jegyzőkönyv 8. oldal), és a következő beadványában (19. sorszámu beadvány 2. oldal) egyebek mellett kifejezetten megjelölte az előzményi perben 9. sorszámmal előterjesztett ellenkérelmének „F/7” (valójában: 9/A/7.) mellékleteként a felperes által a néhainak küldött leveleket annak bizonyítására, hogy cáfolja a felperesnek a néhaival fennállt szoros kapcsolatát, az elsőfokú bíróság a folytatólagos perfelvételi tárgyaláson külön is tájékoztatta a feleket, hogy az előzményi per mely iratait (köztük a 9. sorszámu ellenkérelmet és mellékleteit) veszi figyelembe e perben, amelyet követően azonban a felperesnek nem volt egyéb perfelvételi nyilatkozata (23. sorszámu jegyzőkönyv 2. oldal).

[32] A felperes alaptalanul hiányolta az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését az őt ért nem vagyoni sérelmekre vonatkozó állítások körében is. Annyiban tényszerű a fellebbezés előadása, hogy a vonatkozó állításait részletesen megtette (keresetlevél 2., 4. – 5. oldal, hiánypótlást követően 5. sorszámu beadvány 1. – 5. oldal, 13. sorszámu beadvány 2. – 3. oldal, személyesen a 18. sorszámu jegyzőkönyv 4. – 8. oldal), amely hivatkozások azonban lényegében egybeestek a köztudomásúlag ismert hátrányokkal. Ennyiben pontosítva az indokolást, a kereset részbeni elutasításának oka nem az, hogy a felperes hiányosan tette meg a nyilatkozatait, hanem hogy annyiban sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, hogy az esetében figyelembe vehetőek legyenek a köztudomásúlag ismert és elismert hátrányok. Az elsőfokú bíróság ugyanis – az alább is részletezettek szerint – azt állapította meg, helytállóan, hogy a felperes és a néhai közötti családi kapcsolat (a felperes terhén jelentkező bizonyítatlanság következtében) sajátos megítélést igényelt. A Pp. anyagi pervezetésre vonatkozó, a fellebbezésben is megjelölt szabályai [Pp. 237. § (1) – (5) bekezdések] azonban nem a fél pernyertességének előmozdítását, hanem azt szolgálják, hogy a fél teljeskörűen előterjessze a perfelvételi nyilatkozatait (pl. Kúria Pfv.IV.20.557/2024/6. számú ítélet), a felperes pedig a saját nyilatkozatai mellett többértű (de megalapozatlan) bizonyítási indítvánnyal is élt mindezek kapcsán, ezért anyagi pervezetésre nem volt szükség.

[33] A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte annak a feltárását, hogy az alperes eleget tett-e a néhaival kötött ajándékozási szerződésben foglaltaknak. Amellett, hogy a felperes maga sem jelölte meg a fellebbezésben, hogy ennek milyen jelentősége volt, az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a per tárgya nem az ajándékozási szerződés teljesítésének megítélése, hanem önálló kötelemkeleltető tényként [Ptk. 6:2. § (1) bekezdés] az volt, hogy sérült-e a felperes állított

személyiségi joga azért, mert az alperes nem értesítette a néhai kórházi kezeléséről, majd haláláról és temetéséről, azt pedig maga sem állította a fellebbezésben, hogy ez az ajándékozási szerződésen alapuló kötelezettsége volt.

[34] A felperes alaptalanul sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte az általa meghallgatni kért tanúk vallomásának figyelembevételét. Az ítéltábla egyetértve az elsőfokú ítélet vonatkozó indokaival, szükségtelenül nem ismétli meg azokat, hanem csak a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza a következőket. A felperes sem vitatta, hogy édesanyja, tanú² vallomása eleve a felperes közlésein alapult, amely a közvetett jellegénél fogva egyébként is csak azt bizonyíthatta volna, hogy a felperes mit közölt vele a per tárgyát érintően. Az ítéltábla e tanú (ugyanígy a felperes élettársa, tanú¹) elfogultsága és szavahihetőségének hiánya körében az elsőfokú ítéletben helytállóan rögzítettek mellett a teljesség kedvéért utal arra is, hogy már a vallomását megelőzően (26. sorszámú beadvány) kifejtette azt az álláspontját, hogy a felperes követelése alapos az alperes „kegyetlen jogsértő rossz cselekedete” miatt, majd a lényegében konkrét kérdés nélkül előterjesztett részletes, a perfelvétel során vitássá tett kérdésekre teljes körűen kitérő vallomásában ellentmondásosan is nyilatkozott egyebek mellett arról, hogy a néhai látogathatta a felperest gyermekkorában, mert bár a bírósági eltiltását kérte, valójában nem tiltotta el őket egymástól (29. sorszámú jegyzőkönyv 3. és 5. oldalak).

[35] Szükségtelenül meg nem ismételve az elsőfokú ítélet helyes indokait, tanúként tanú¹ is lényegében konkrét kérdés nélkül tett valamennyi vitás kérdésben a felperes állításait alátámasztó, egyben az alperest minősítő (pl. 29. sorszámú jegyzőkönyv 11. oldal) vallomást azzal, hogy nem válaszolt a bíróság azon kérdéseire, amelyekre adott válaszok gyengíthették a felperes állításait: egyrészt a felperes és a néhai kapcsolatának minőségét cáfoló felperesi levelek kapcsán, másrészt hogy felmerült-e, hogy a felperes érdeklődjön a néhai állapotáról, személyi és vagyoni körülményeiről, továbbá hogy a felperes miért nem kereste a néhait 2021 márciusa és júliusa között (29. sorszámú jegyzőkönyv 9., 10. és 11. oldal). Az utóbbit érintően pedig míg a felperes arról számolt be, hogy az alperes a vele való kapcsolatfelvételkor azzal védekezett, hogy valószínűleg az örökség miatt „nem akart balhét” (18. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal), e tanú vallomása szerint az alperes nevetve mondta, hogy „enyém a ház” (29. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal). Ugyanígy, míg a felperes a nyilatkozata szerint nem tartotta meg a néhai leveleit (18. sorszámú jegyzőkönyv 8. oldal), e tanú (elsőfokú ítéletben is hivatkozott) vallomása szerint azokat megőrizte (29. sorszámú jegyzőkönyv 11. oldal).

[36] Az elsőfokú bíróság ezért nem sértette meg a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó szabályokat [Pp. 279. § (1) bekezdés], amikor azt állapította meg, hogy e tanúk vallomása nem bír érdemi bizonyító erővel.

[37] A felperes másodlagos fellebbezési kérelme is megalapozatlan volt. Elöljáróban annak rögzítése szükséges ezzel kapcsolatban, hogy az ítéltábla fellebbezés, illetőleg a felperes elsődleges fellebbezési kérelmének megalapozottsága hiányában nem érintette az elsőfokú ítéletnek a kegyeleti jog megsértését részben megállapító rendelkezését.

[38] Ez utóbbihoz kapcsolódóan a felperes alaptalanul nélkülözte e jogsértés analógiaként való alkalmazhatóságát a családi élethez való jogának megsértése kapcsán. Az ítéltábla e vonatkozásban is – a felülbírálati jogkörének korlátaira is figyelemmel – vissza utal az elsőfokú ítélet helytálló indokaira, és csupán azt hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság – a bizonyítékok helytálló mérlegelésével – alappal tett különbséget a felperes és a néhai kapcsolatának szórványos és felszínes jellege miatt abban, hogy milyen mélységben sérült(ek) a felperes mint hozzátartozó/családtag személyiségi joga(i). A felperes ugyanis a személyes nyilatkozata szerint is tudomással bírt a néhai alkoholizmusáról, demenciájáról, illetőleg egyes egészségügyi problémáiról (18. sorszámú jegyzőkönyv 6. és 8. oldal),

amelynek ellenére a perbeli, 2021. április 1-jétől 2021 júniusáig terjedő időszakban nem tett érdemben semmit a néhai esetleges hollétének felkutatása érdekében, holott állítása szerint a néhai rövid úton (telefon, távirat) nem volt elérhető. Ugyanígy az elsőfokú bíróság kellő jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felperes, aki a néhai gyermekeként 1997. óta nagykorú és cselekvőképés, nem csak ebben az alperesnek felrótt mintegy 3 hónapban nem találkozott személyesen a néhaival, hanem az azt megelőző több évtizedes időszakban sem. Ezért bár a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy – egyebek mellett – a családi élethez való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja, a felperes (és a nem vitásan nem cselekvőképtelen néhai) volt, aki olyan viszonyrendszerteremtett, amelyben bár egymás közeli hozzátartozói voltak, közöttük nem volt valós családi kötelék, és amelyben az alperes nem sérthette meg a felperes azzal összefüggő esetleges személyiségi jogát, hogy értesítsék a néhai kórházi kezeléséről.

[39] Ehhez képest eltérő tényállási elemet jelent a néhai halála és temetése, amelyről való értesítés hiánya az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott rendelkezése szerint megalapozta a felperes kegyeleti jogának sérelmét. A Ptk. 2:50. § (1) bekezdése szerint ugyanis a kegyeleti jog – egyebek mellett – a hozzátartozót illeti meg. A személyes kapcsolat megítélését illetően ugyan a felperes alappal hivatkozott az egyedi elbírálás követelményére, az elsőfokú ítélet indokolása azonban megfelelt ennek is, mert a közfelfogás szerint megítélt családi köteléket vetette össze a felperes és a néhai tényleges személyes viszonyával, és a perben lefolytatott bizonyítás eredményeként jutott arra a helytálló következtetésre, hogy közöttük nem rendhagyó, ennek ellenére szoros, hanem – függetlenül az alperestől – alkalmoszerű és felületes kapcsolat állt fenn. E vonatkozásban az elsőfokú bíróság kellő jelentőséget tulajdonított a felperes és a néhai levelezésének is, amely mindössze azt bizonyítja, hogy a felperes 2018-ban kereste a kapcsolatot a néhaival, amely ennek ellenére a következő 3 évben sem mélyült el.

[40] A kegyeleti jog sérelmének terjedelmét illetően a felperes alaptalanul hivatkozott arra a látszólagos ellentmondásra, hogy az alperes azzal nem sértette meg a kegyeleti jogát, hogy maga intézkedett a temetés iránt és választotta meg a módját azért, mert ő gondoskodott a néhairól, amelyhez képest az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy e gondoskodás módja közömbös. Szükségtelenül meg nem ismételve a már kifejtetteket, az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a személyiségi jogsértés mint a felperes viszonylatában önálló kötelmet keletkeztető tény kapcsán közömbös, hogy az alperes milyen tartalmú szolgáltatást nyújtott a néhainak.

[41] A felperes alaptalanul támadta az elsőfokú ítélet sérelemdíjra vonatkozó döntését is. E vonatkozásban sem megismételve az elsőfokú ítélet bírói gyakorlatot is helytállóan felhívó indokait, annak hangsúlyozása szükséges, hogy a felperes nem vagyoni sérelemként a már említettek szerint a köztudomásúlag ismert lelki hátrányokra hivatkozott, amelyhez képest e hátrányok azonban a személyiségéből fakadó egyéni körülmények mellett vehetők figyelembe. A személyiségi jogok védelme ugyanis a Ptk. már ismertetett 2:42. § (1) bekezdése alapján a személyiség szabad érvényesítését és kibontakoztatását célozza. Ehhez képest pedig bár a felperes kegyeleti joga sérült, az az elsőfokú bíróság által is elfogadott nehézségeken túl a felperes és a néhai viszonyának jellemzői és a felperes ezzel kapcsolatos múltbéli magatartása miatt nem jelentett olyan mértékű és tényleges nem vagyoni sérelmet, amely az alperes sérelemdíj fizetésére történő kötelezését indokolta volna. Az elsőfokú bíróság ezért az egységes bírói gyakorlatot is felhívva, helytálló következtetésre jutott azzal kapcsolatban, hogy bár a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges, a felperes – a néhaival fennállt rendhagyó viszonya mellett – automatikusan nem jogosult sérelemdíjra. Az ítéltábla – ugyancsak szükségtelenül meg nem ismételve a

fentieket – utal arra is, hogy e vonatkozásban a keresetlevél nem szorult hiánypótlásra, hanem a felperes néhaival fennállt viszonya, és az ebből eredően őt lényegében köztudomásúlag ért hátrányok bizonyítása maradt el annak ellenére is, hogy az elsőfokú bíróság külön tájékoztatta a felperest, hogy őt terheli az elszenvedett nem vagyoni hátrány, de a néhai temetéssel kapcsolatos akaratának bizonyítása is (18. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal), amelynek az előzőekben, különösen az elsőfokú ítéletben helytállóan kifejtettek szerint nem tett eleget.

[42] Az ítéltábla ezért helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.

[43] A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért pervesztesként köteles megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéltábla a költségjegyzékben felszámított összeggel egyezően a becsatolt ügyvédi megbízási szerződés és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozott meg 100 000 forint + áfa összegben.

[44] Az ítéltábla a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a meg nem fizetett fellebbezési illeték viselésére, amelynek viselésére vonatkozó rendelkezések az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdésén, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdésein alapulnak.

Debrecen, 2025. április 28.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró